

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe un jum. . 12 *
Pe o lună . 2 *

Nrul de Duminecă

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și
America . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adre-
să.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu se tra-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Bine ați venit!

În clipele în cari scriem aceste rânduri, Aradul se umple de oaspeți scumpi și dragi, oaspeți români de pretutindeni, veniți să asiste la serbarea »Tribunei«.

După atâtea zile întunecate de grijile apăsătoare ale luptei ce purtăm, avem adâncă mulțămire de a vedea cum roadele muncii tăcute, modeste și atât de ingrate ale gazetarului român și ale presei românești găesc totuși o răsplată, dacă nu materială, dar morală, din partea publicului nostru.

Ne dăm seama că serbarea »Tribunei« e o serbare nu atât a unei clădiri, ci a ziarului, a oamenilor, cari lucrează la dânsul. Ea e sărbătoarea presei românești întregi, o dreaptă și frumoasă răsplată, pe care prin noi și prin ziarul nostru o primesc toate ziarurile românești și muncitorii lor.

Adresăm un *bine ați venit* iubiților oaspeți, cari prin prezența lor înalță nivelul serbării noastre și largesc cîrdele ei, prefăcând-o într-o serbare *generală a presei românești întregi și a tuturor românilor*. Solidaritatea aceasta iubiților oaspeți, pe care o *manifestați* pentru bucuria noastră, ne mișcă și ne impresionează. Ați venit mai ales să prăznuiți împreună cu noi dar ați venit poate în gândul Dv. cu nădejdea de a asista la o serbare, care să fie pecetluirea unei mari izbânde, nu politice, ci economice și culturale.

Ați venit poate cu nădejdea ascunsă de a găsi aici după o lungă și încordată muncă economică și culturală, un oraș cu totul sau în mare parte românesc. Ați crezut că găsiți aici poate o lume românească, o număroasă clasă cultă, puternică, conștientă și deplin românească, o clasă de mijloc, bine încheată și în progres economic neîncetat, negustori și meseriași români, și la baza acestei clădiri, temelie largă, solidă și nesdruncinată a țărânimii românești. Clădirea *aceasta* ați crezut să o găsiți și ați crezut că »palatul« nostru e numai expresia materială a celui alt palat mare, puternic și clădit piatră cu piatră prin muncă nesfârșit de anevoioasă și plină de primejdii.

Când ne gândim la aceasta, o adâncă mâhnire ne stăpânește. Ne dăm foarte bine seama, că veți fi primit și D-voastră iubiților oaspeți, decepția aceasta. Bucuria noastră este de-ase-menea amestecată cu mâhnirea aceasta. Știm bine, că dacă e lungă calea ce am străbătut, *e și mai lungă calea pe care va trebui să o străbatem de-aici înainte*. Știm bine cât de mare e munca ce ne așteaptă. Ne dăm seama perfect de bine, că ar fi greșit să ne dăm cu totul bucuriei zilei de azi. E fatalitatea noastră însă că în luptele ce purtăm, adesea sântem siliți să construim nu baza traincă a clădirii noastre naționale, ci dimpotrivă coperișul. Nu este deci dorința ușoară după succesele de su-

prafată, după proze sunătoare și deșarte care ne-a făcut să vă chemăm la sărbătoarea noastră. Dar venirea D-voastră aici constituie și ea un popas, un mijloc de luptă spre ținta noastră.

Sosirea atâtor oaspeți români din depărtate locuri e un prilej de înviere și ridicare a moralului nostru. De mult, poate niciodată, nu am văzut pe străzile și bulevardele acestui oraș, atâtea persoane românești, atâtea fețe cunoscute, culese parcă din toate părțile românești. E o clipă de înălțare sufletească, de avânt pentru noi, cum de mult nu am avut prilejul să-l trăim.

Prezența D-voastră dragilor oaspeți, ne dovedește că în lupta ce ducem pentru idealul nostru din viitor, avem interesul și sprijinul tuturor românilor. Manifestația asta de solidaritate ne mișcă, dar ne aduce o nouă și nebănuită încurajare. Pe o clipă cel puțin, acum când vedem atâți români, când auzim atâtea glasuri românești, când pretutindeni întâlnim români, avem iluzia dulce a viitorului pe care-l visăm, care ne mângăie în orele de suferințe și de muncă grea pentru care ne mistuim toate puterile trupesti și sufletești, și căruia ne-am sfințit viața noastră întreagă.

În numele acestui sfânt ideal, în numele tuturor aspirațiilor și nădejdilor pe cari el le cuprinde, salutăm cu adâncă și adevărată dragoste pe oaspeții noștri!

Situația politică în Austria. Parlamentul a continuat astăzi propunerile de urgență în chestiile naționale. Germanii radicali s'au declarat contra propunerilor. Socialistul *Loew* a atacat pe germanii naționaliști. S'a născut un mare scandal, din care era cât pe aci să nu lipsască nici bătaia, între deputatul *Loew* și naționalistul *Goll*. Un privitor de pe galerie a strigat, arestați-l pe comediant ca la Salzburg. Acesta a fost eliminat.

Italianul *Bugatto* în numele uniunii latine își exprimă satisfacția că se fac încercări pentru rezolvirea chestiei naționale și spune, că va vota pentru comisiune.

Între acestea tratativele dintre partide ajung la acel rezultat, că se vor retrage toate propunerile, înlocuindu-se prin una singură. Se va numi o comisie de 52 de membrii, care să discute toate propunerile relative la chestia națională. Aceasta rezoluție, se va admite cu siguranță în decursul ședinței de astăzi seară.

Ședința va dura până la miezul nopții.

Legea teatrală în Reichsrath. Corespondentul nostru din Viena ne telegrafiază, că azi s'a numit un comite care să se pregătească legea teatrală. Între ei e și deputatul român, *Iso-pescu Greul*.

Serbările inaugurale.

Arad, 24 Noemvre.

Cu ziua de azi, și-au luat începutul serbările noastre inaugurale. Oaspeți plăcuți au sosit mulți azi. Între cei dintâi sosiți au fost dd. *Dumitrescu-Câmpina*, proprietarul ziarului »Universul« și *Ioan Popescu*, delegatul sindicatului ziaristilor din București. Pe la ora 11 a sosit d. *C. M. Ciocăzan*, primarul Craiovei. Oaspeții au fost primiți la gară de comitetul nostru de primire. După prânz la 4 ore a sosit dna *Maria Cosma* din Sibiu, pe care a primit-o la gară o delegație a Reuniunii femeilor române. Cu a.elaș tren au sosit dd. *Octavian Goga*, *Dr. Vasile Fodor*, apoi din alte direcții d. *Vasile Damian*, deputat, *Pavel Fumor* din Nerău și numeroși oaspeți din provincia noastră a Aradului. Grosul oaspeților este așteptat pe mâne dimineața.

Seara la 7 a fost primirea la gară a oaspeților, cari veneau dinspre Budapesta, și între cari era așteptat și președintele partidului național d. *Gheorghe Pop de Băsești*, care însă în ultimul moment a telegrafiat că din motive neprevăzute nu poate veni. Despre aceasta entusiastă primire dăm cuvântul raportorului nostru.

În oraș este o vie mișcare românească. Camerele din otele toate sânt oprite de români. Ziua de mâne promise a fi o manifestație unică în viața noastră și ca importanță și ca mărție.

Ziua întâie.

De ieri încoace românii din Arad sânt într-o fierbere și agitație aprinsă. Pretutindeni se vorbește numai despre serbările cari încep azi. Toți se întreabă de cei ce vor veni să asiste și fiecare nume nou e înlimpinat cu bucurie sinceră. Arădanii au conștiința, că asistă la o serbare de însemnătate istorică și toți caută să-și facă datoria spre a face cinste românilor de aici. Tineretul s'a alcătuit în mai multe comitete, pentru primirea oaspeților, pentru organizarea banchetului și a seratei cu dans. Comitetele până acuma au funcționat destul de bine și credem că vor face servicii prețioase și în celelalte zile.

Primirea la gară.

Seara la orele 6¹/₂, românii s'au întrunit, conform unei înțelegeri prealabile, în palatul »Tribunii«. Jos în fața palatului un lung șir de trăsuri așteaptă plecarea.

Convoiul se pune în mișcare. E un lung și impozant șir de trăsuri, care străbate strada principală. Străinii cari la ora asta se plimbă în număr deosebit de mare pe *corso*, află cu mirare de sărbarea românească.

La gară trăsurile se postează în rândulă bună și se așteaptă trenul accelerat despre Budapesta, care de data asta întârzie o jumătate de ceas. Printre cei ce așteaptă văd afară de frunțașii locului și pe dnii *Ioan Ciocăzan*, primarul Craiovei, *Dumitrescu-Câmpina*, directorul »Universului« și *Ion Popescu*, delegatul sindicatului ziaristilor din București. În clipa din urmă a sosit o telegramă anunțând că badea *Gheorghe*, veneratul președinte al partidului național, fiind bolnav nu poate veni.

Festivalul.

Festivalul Reuniunii Femeilor Române se va începe la ora 8^{1/2} la Crucea-Albă.

Bilete pentru serată se pot găsi la librăria »Tribuna« și la »librăria Diecezană«.

Pelerinaj pios.

Doi dintre foștii redactori ai »Tribunei« zac în cimitirul din Arad. Este înmormântat și mult regretatul slovac AUGUSTINI, căminia românilor recunoscători și dutoșii săi frați de acasă i-au ridicat o frumoasă cruce în cimitirul din Arad, cu un bust în relief de bronz făcut de talentatul nostru sculptor Constantin Liuba, mort și el în floarea vârstei — și alt fost tovarăș harnic IOAN BRÎNDA.

Se cuvine să ne aducem aminte în aceste clipe serbătorești de ei, amândoi ostași harnici, căzuți pe câmpul de onoare al luptelor noastre naționale.

Pentru a le da un tribut de recunoștință, se va aranja Duminecă la ora 11, după slujba bisericească, un pelerinaj pios la mormântul lor din cimitirul din Arad.

Considerații economice.

La 25 Noembrie s'au început la Budapesta tratativele între cele două guverne pentru prolongirea privilegiului de emisiune a băncii Austro-Ungare.

Deodată cu începerea acestor tratative se vor porni și agitațiile nesfârșite, acum pe motive »mai de prins cu mâna« în jurul întregului pact economic dintre Austria și Ungaria. Mai ales pentru că în acest pact, privilegiul băncii de emisiune formează așa zicând șira spinării.

Până la anul 1897 pactul economic încheiat la 1867 s'a înnoit din 10 în 10 ani, fără momente emoționante.

Atunci însă cu toate sforțările oficiale pactul n'a mai putut fi înnoit în regulă pe un nou period de 10 ani.

În fața acestei neizbânde, conducătorii politicii oficiale, cu deosebire din Ungaria, ca să adăpostească mai pe neobservate interesele lor proprii și ale oligarchiei hrăpă-

rețe — au amestecat volnic considerații de curată poliție de zi și de partid în această mare chestiune economică și socială. S'au înscenat crize peste crize, tratative peste tratative, ca în urmă în momentul suprem să se dea o umbră de îndreptățire »provizoriilor« ce urmau să fie decretate de Coroană, în temeiul dreptului său scos din o interpretare constituțională.

»Provizoratul« economic decretat la început în anul 1898 cu multă îngrijorare, s'a repetat apoi an de an, așa că azi sântem în acest provizorat de 12 ani.

Această nenorocită stare »provizorică«, ori cât ar fi de justificată prin forța împrejurărilor politice de azi — din punct de vedere economic e o stare de anarhie economică.

A fost numai fatal ca în acest interval atât de mare de »provizoriu« să se caute soluții ori cel puțin justificări politice, dacă nu prin altceva, cel puțin lozinci bine sunătoare în urechile marelui public, atât de naiv în chestii de politică economică — mai ales aici la noi în Ungaria.

O astfel de lozincă a fost și contractul vamal cu Austria, chemat să înlocuiască uniunea vamală.

Abia credem, să se mai găsească în istoria politicii economice moderne o mai sfruntată tragere pe sfoară, decât aceea ce s'a făcut de politicianii maghiari cu lozincă lor de contract în locul uniunii vamale de până atunci.

Ani de-a rândul s'a săvârșit o agitație violentă și fără scrupul pe tema contractului și a uniunii vamale între Ungaria și Austria. Și această agitație cu atât putea fi mai bine alimentată cu cât chestiunea vamală formează un punct cardinal din complexul chestiunilor economice, ce dau ființa pactului economic dintre Austria și Ungaria.

Temelia vechei uniuni vamale rezidă în faptul că întreg complexul chestiunilor vamale ale monarhiei austro-ungare se diriguia și se administra comun. Nu exista nici vamă austriacă, nici vamă ungară — ci nu-

mai vamă austro-ungară. Venitele vamale erau folosite într'una pentru acoperirea cheltuielilor comune ale monarhiei ca: armata, diplomația, ministerul comun etc. Suma cheltuielilor, ce nu se acopereau din aceste venituri, se repartiza pe cele două state ale uniunii — după un procent anumit, cunoscută această repartizare supt numele de *quotă*.

Bine înțeles că fiind vama comună — între Austria și Ungaria, ca state cu autonomie de guvernament nu putea și nici nu a fost vamă pentru trecerile de averi și persoane din o țară în alta.

Aceste formeau temelia uniunii vamale. Și acuma să vedeți tragerea pe sfoară:

Rezultatele agitației de ani de zile au fost, că într'o bună dimineață corifeii maghiari ai politicii oficiale au trimbițat în lung și în latul țării că în urma gigantice-lor lupte, ce le-au purtat cu indignare au izbutit să înfrângă uniunea *păgubitoare* și în locul acestei uniuni au încheiat un contract vamal, cu părți contractante deplin autonome.

În faptă ce s'a întâmplat?

Simplu a fost înlocuit titlul pactului vamal. În loc să se mai numească uniune, l-au botezat contract *cu aceleași temelii, în aceleași condiții, întru toate egale până la ultima interpuncțiune — cum era în pactul uniunii*.

Vorba românului: nu i-au mai zis pipă, fără lulea.

Căci naivitatea că Ungaria are dreptul să ridice bariere vamale în față de Austria rămâne naivitate de prost gust, când știm că aceste bariere *numai atunci* le poate instala — când contractul nu va mai exista. Apoi se înțelege că acest drept îl are — *atunci!* — ca orice om pe care nu-l mai leagă vre-un contract, ca să mențină o anumită ordine de lucruri.

O altă lozincă e acum *banca maghiară independentă*.

Cei din luntrițele politicii de căpătuială și corupții, simțesc deja de mult că se apro-

Aș fi putut să întreb și poate că Elmina mi-ar fi răspuns un da, sau un nu. N'am vrut, n'am vrut putere: cântecul acela îmi răpia și gândul și pe mine tot. Mi se pare că-l aud și azi.

Deodată Elmina se ridică și plecă afară: cineva o chemase. Rămăsesem singur, cu emoția mea de copil. Dar și cântecul încetase. Plecai capul pe cartea mea deschisă și rămăsei asifel nu știu câtă vreme. Știu doar, că deodată simții pe mână o altă mână și ridicai fața.

Era Fiordalisa. Obraji îi erau palizi și din buzele întredeschise părea că iese încă acel cântec de adineaori.

— Mă lași să te sărut? o întrebai.

Dânsa își plecă în jos fața, lângă a mea și o sărutai pe gură, și mi-s'a părut, că buzele îi tremurau sub buzele mele.

— Acum o să-mi ajuți să l găsesc?

Vorbele acestea îmi intrară în inimă ca un cuțit. Oura ei suridea iar, cu acel suris, care făcea să plângă pe tatăl și pe mama sa.

Am apu-at o de mână:

— Spune-mi ce cauți?

Fiordalisa păru mirată de întrebarea mea. Pe urmă clătină capul, se uită împrejur, și-mi răspunse cu aierul său misterios:

— Caut *ghemul de aur*.

Elmina intră pe ușe, și după dânsa doamna Leonilda. Eu lăsaî mânăle Fiordalisei, și dânsa plecă, trebuî să plece singură, ca să-și caute *ghemul de aur*. Dar când a ieșit pe ușe, îmi aruncă o privire, care-mi rămase înfiptă în inimă toată ziua.

Într'o zi, eu eram în grădină cu Fiordalisa, noi singuri. Dânsa voia să rupă un trandafir, care era în vârful zidului, ce împrejmua grădina. Sta cu mâinile încrucișate; uitase de *ghemul de aur* și căta neliniștită spre trandafir, care se legăna ușor în vânt.

O întrebai.

— Vrei să-ți rup eu?

Și fără să mai aștept răspunsul său, luai scara, o rezemai de zid, și mă urcai sus.

Mă uitam la floare și nu băgasem de seamă că Fiordalisa se ura după mine. Apucaî floarea, și trăsese, dar am tras atât de cu putere, că scara se clătină, căzu, și eu mă văzui jos, pe pământul săpat, peste Fiordalisa.

Dânsa se ridică, fără spaimă, dar eu aveam obrazul plin de sânge, căci căzând, m'am sgâriat de spini trandafirului. Dar culesesem trandafirul.

Fiordalisa îl luă, triumfătoare și m'a sărutat de alătea ori pe obrazul meu însângerat, că simții durerea dispărând ca prin farmec.

În inimă îmi rămăsese ceva dulce, și din ziua acela între mine și Fiordalisa se născuse o dorință de ne vedea, de a ne surâde, de a ne vorbi. Eu mă mulțumeam cu surisul acela care pentru alții era o durere; mă mulțumeam cu privirea ei lipsită de minte, și simțeam pentru acea copilă ne bună, cea dinții dragoste neuitată.

Ah! vis de copil! Fiordalisa trecea prin lumea aceasta căutând *ghemul de aur*, iar eu nu puteam să fiu vecinic cu ea.

Dela o vreme, Fiordalisa se făcuse mai posomorită; trilarile sale argintii se făcuseră mai rari; căuta mereu, dar căuta mai îngândurată. S'ar fi zis că se gândea, dar se gândea la ceva de sus, pentru că ochii săi se ridicau mereu spre cerul plin de lumină. Mie îmi suridea mereu, mă iubea, așa cum știa și cum putea dânsa.

Într'o zi, ora școalei trecuse, și nimeni nu-mi zise: — Imbracă-te.

Și nu era sărbătoare.

Mă gândii care o fi cauza, și gândul meu sbură la Fiordalisa. Cu o zi mai înainte fusese foarte dragălașe cu mine, și-mi zisese cu mal puțin mister;

— O să l găsesc singură.

Întrebai pe servitoarea noastră:

— De ce nu mă duci la școală?

Rummolit. Articol necesar la economia casnică. Cine vrea să aibă plăcerea de a gusta la casa sa rom bun, curat și aromatic, să se folosească de »Rummolit«. — Prețul unei sticle 70 fileri. 7 sticle 7 cor. — O sticlă e de ajuns pentru a produce 2-3 kilogr. de rum veritabil.

Depozit principal: **MOLDT BÉLA**, farmacist Gyertyámos.

Hustokol. Medicii o folosesc cu mult succes la îmbolnăvirea organelor de inspirație, boale de piept, catar de plumăni, catar măgăresc; contra tusei, astmei etc. — Prețul unei sticle 6 coroane. 3 sticle 16 coroane.

„Crema-Ideal-Violetta“ de prezent cea mai bună și nestrăcioasă cremă pentru față și mâni. Prețul 1 cor., și 2-50 cor.

Doloresit. Cel mai sigur și mai cu efect medicament la întărătarea intestinelor și pentru junghiuri în oase, dureri sfâșietoare, înțepeniri, precum și contra tuturor boalelor ce obvin prin răceală. La începutul boalei e de ajuns și o singură sticlă; la boale învechite folosirea a 3-4 sticle sunt de ajuns pentru totala vindecare. — Prețul unei sticle 4 coroane. 5 sticle 15 coroane.

pie falimentul acestui păcătos sistem de guvernare.

Oligarchia nu-și mai poate susține »privilegiurile« în fața curentului modern de validitate economică a *muncii* cinstite și a micilor dar *câștigatelor* capitale, ce-și cer rolul ce le revine pe urma importanței lor economice.

În același timp căpătuiala murdară, înstăpănită în actualul sistem de guvernare, putred și mincinos — își vede și ea începutul sfârșitului.

Se impuneau dar cu putere *lozinci* fermecătoare, orbitoare și care să aibă darul să pătrundă în *inimile* scaldate în un șovinism bolnav, *anume* pregătit, cu îndârjire ani de zile.

Ce putea fi mai atrăgător decât *chestiunea naționalităților și independența economică*.

Cum e folosită chestiunea naționalităților pentru salvarea clipelor primejdioase, pentru durarea actualului sistem de guvernare a țării — o știm bine și o simțim *îndesat*.

Tot cu aceiași »competență« e mănuită și cealaltă sprijioană botezată »independența economică«.

Dovadă *uniunea și contractul* vamal schițat mai sus și neîntreruptul provizoriu economic.

Cam în aceleași ape plutește și lozinka »băncii independente«, alt capitol din seria lozincelor.

»Proviziunile« ce acum se urmează de 12 ani, cu o rară îndârjire, sânt menite să pregătească o admirabilă arenă pentru intrarea triumfală, în momentul potrivit al noii traageri pe sfoară cum nu s'a mai pomenit.

Altcum nici nu s'ar putea explica terminul de 1917 la care țin atât de mult 67-iștii și acum și partea »guvernamentală« a kossuthiștilor, termin la care să împlinesc *20 ani de provizoriu* (adorabil »provizoriu« !) și termin la care din nou se poate reveni la prologirile »reglementare« de câte 10 ani, a privilegiului băncii austro-ungare, căci acest termin *coincide* cu înoirile de câte 10 ani a *întregului* complex, ce formează pactul economic austro-ungar pornit la 1867.

— Azi nu.
— Pentru ce?
— Pentru că... nu!

Un fior îmi trecu prin cap, nu știam pentru ce, și strigai:

— Vreau pe Fiordalisa!

Servitoarea se uită la mine. Nici odată nu m'auzise vorbind de Fiordalisa în acel chip.

— Fiordalisa, îmi zise luându-mă de mână, Fiordalisa... stă mai bine ca noi... s'a vindecat...

Și ridică ochii în tavan.

Pentru mine, Fiordalisa nu fusese nebună, și acum pricepui că am pierdut-o. Incepui să plâng și am plâns cum n'am plâns nici odată. Vream să știu... vream s'o văd...

Au trebuit să mă ducă s'o văd.

Fiordalisa era întinsă pe patul alb. În jurul corpului ei mic, nu mai flori; părul de aur despletit; panglica roșie la cingătoare, mâinile încrucișate pe piept. Patru luminări ardeau lângă pat.

Într'un colț al odăiei era lada care o omorâse.

Pe când o așteptau la masă, dânsa a deschis capacul, a intrat în ladă, s'a culcat în fundul ei și închizând capacul a murit înăbușită...

Din italienește:

P. R.

(Ici 7, colo 7 — îți vine să crezi în fatalitatea numărului *jidovesc*!)

Tratativele începute la 25 corent în Budapesta pentru prolongirea privilegiului băncii de emisiune, de sigur că nu vor avea alt rezultat decât să dea și pentru acest privilegiu justificarea unui provizoriu de un an, ori doi, ori cine știe cât, ca să coincidă deocamdată cu provizoriul pactului economic la anul 1817 și atunci — vom vedea ce-o mai fi... Poate iar provizoriu — de data asta *general*.

Din scrisorile presei ungurești și din declamările corifeilor politicii oficiale se întrevede *felul* cum ar fi dorită rezolvirea chestiunii cu »banca independentă maghiară«.

Ba Kossuth a și fost prezentat un plan de rezolvire, bine ticluit de Szterényi și Wekerle, cel cu valuta de aur și cu plățile efective — *pe hârtie*. Schițat acest plan e următorul: să se facă și în Austria și în Ungaria în *același timp*, câte o bancă independentă, ici maghiară colo austriacă. Ambe aceste bănci să fie »independente« — dar *la fel* organizate. În chestiuni de administrație și »conducere« fiecare bancă e autonomă. Pentru îngrijirea afacerilor *financiare* și de politică economică, ambele bănci să esmită un număr de consilieri, care *împreună* să formeze *senatul de conducere financiară*.

Adecă și aici curat, din doască în doască povestea cu »Uniune« și »contract« vamal. Toate vor rămâne cum au fost bancă comună, cu singura deosebire că va avea doi »gubernatori« 4 substituți de guvernatori, doi secretari generali și pe de-a supra un prim guvernator și un prim secretar general.

Acesta e »mărețul« rezultat ce ar fi să fie în urma »patriotice« lupte a neînfrânilor, kossuthiști cu »independența economică« în toate traistele electorale!

Așa fel judecate aceste chestiuni, și sântem pe deplin convinși că în această judecată e *adevărată* ispoană — pe noi nu ne pot pasiona tratativele *ca atare*, ce să urmează acum în chestiunea privilegiului băncii austro-ungare.

Ne indignăm însă până în adâncul sufletelor noastre de cetățeni, ce ținem la bunăstarea acestei țări, când vedem jocul frivol ce să face cu cele mai de căpetenie chestiunii economice ale țării.

Ca să ajutăm și noi curmarea acestui păgubitor sistem de chiverniseală economică a țării, ni se impune să ne preocupăm de *întreg complexul* chestiunilor, ce formează pactul economic, din care banca de emisiune, întocmai ca și contractul vamal, ca și contractele comerciale ș. a. formează numai părți, mai mult ori mai puțin importante.

Pentru anul 1917 și noi trebuie să fim *de cu vreme* pregătiți.

Dar ca orice trăgănuare ar fi cel puțin o greșală de tactică politică și faptul, dacă din întreg complexul, ce formează pactul economic, am cerca să scoatem numai anumite chestiuni, asupra cărora ne-am pronunța fără rezerve.

Ispita însă e foarte puternică, acum când de atâta timp și cu atâta înverșunare de fraze se agită chestiunea băncii independente, — chestiune, ce în urma urmelor formează numai o parte a întregului complex al pactului economic cu Austria. Foarte ușor ne putem găsi în situația când tabăra noastră ori cel puțin o parte a ei — să o vedem împărțită în două, pe chestia băncii de emisiune, unii susținând banca comună alții însuflețindu-se pentru banca independentă.

Noi credem că e sosit timpul, dacă nu e chiar momentul suprem să re precizăm *lămurit* punctul nostru de vedere și de mănecare în chestiunile economice de ordin de stat și pentru asta să precizăm și să completăm punctele 8 și 9 a programului nostru național del 1881, care formează temelia concluserilor din adunarea dela 1905 și a întregii noastre activități politice.

În vederea acestor precisări, care de parte să aparțină domeniului de poliică doctrinară să impun prin actualitatea chestiunilor, ce-și așteaptă o marșrută în lupta pentru realizarea lor, — credem că e necesară o discuție cât mai largă și cât mai liberă de considerații de simpatie ori antipatie față de conducătorii politicii oficiale din Ungaria ori din Austria.

Aceste modeste contribuiri pentru discuția *compentă* ce s'ar urma — le-am scris în vederea faptului, că ne găsim în pragul festivităților dela Arad, la care fruntașii neamului desigur vor găsi multe momente și pentru intime, și temeinice discuții politice, culturale, economice și sociale.

V. C. Osvadă.

Politica românilor din Ungaria

Trecut, prezent, viitor. De A. B.

X.

Mai mult încă: Nici d. Justh și aderenții d-sale nu înțeleg încă împăcarea în senzul ei cel adevărat, adecă după principiile dreptății și ale egalității. D-sa își închipuiește împăcarea așa, că românii să renunțe a mai face opoziție stăpânirii oligarhice și să recunoască actuala stare de lucruri și actualul sistem de guvernare din Ungaria, cu faimoasa »idee de stat național maghiar«, cu politica de maghiarizare forțată și de favorizare a elementului național maghiar pe toate terenele economice, politice și culturale, — în schimb pentru unele mici concesii, cari nu garantează nimic, și în schimb doar pentru căpătuirea câtorva fruntași români în înalte funcțiuni și dignități. Furia deslănțuită în Februarie a. c. în parlamentul din Budapesta contra dlui deputat Iuliu Maniu, dovedește cu prisosință acest lucru. Pentru că d-sa a avut bărbăția să mărturisească credința, comună tuturor românilor, că maghiarizarea armatei împărătești, pe care ungurii o cer, nu ca o măsură de siguranță și de apărare a patriei, ci ca un puternic instrument de maghiarizare, ar fi o primejdie, nu numai pentru români și celelalte popoare maghiare, ci pentru monarhia întreagă, ce furtună sălbatică a deslănțuit între deputații unguri! Aceștia, în indignarea lor patriotică, fie sinceră, fie prefăcută, nu s'au mulțumit să-i adreseze obicinuitele insulte, cari dovedesc, de o parte gradul lor de cultură, iar de alta spiritul de dușmănie și de intoleranță față de români, ci au declarat formal, prin glasul contelui Batthyány, reprezentantul autorizat al partidului din care și d. Iuliu Justh face parte, că: cu asemenea elemente nu mai poate fi vorba de pace; că un abiz s'a

Szilágyi Eleonora

fabrică de liquer, punci și rum
CLUJ-KOLOZSVÁR str. Kossuth L. 25

Să cumpărați numai rum și liquer de **SZILÁGYI ELEONORA**,
pentru că acela este cel mai bun și cel mai ieftin. — Se capătă ori unde. —

Prăvălie principală de vândut Kossuth Lajos utca 25.

Mare magazin de tea.

Telefon 239. Fiți atenți la adresă!

deschis între unguri și români, și că se vor lua măsuri, ca voci trădătoare ca a lui Maniu să nu se mai poată auzi, nici chiar sub scutul imunității parlamentare.

Cu toate acestea nu ne îndoiim că, dacă românii ar abandona politica lor de până acum, și ar intra sub steagul oportunismului și al moderatismului, arborat acum și de d. Emil Babeș, d. Justh și aderenții săi ar fi dispuși să le acorde câteva concesiuni și favoruri.

Dar aceasta pentru români n'ar fi împăcare, ci desarmare, renunțare la luptă, și prin urmare la viața națională, pentru un mizerabil blid de linte! Aceasta ar fi, după o vorbă celebră a unui bărbat de stat din România, »sinucidere prin persuasiune«, sau cu alte cuvinte, începutul morții naționale a trei milioane de români, parțea cea mai viguroasă și mai sănătoasă a neamului românesc!

De o asemenea pace să ne ferască Dumnezeu! Și ne va feri! Căci românul e destul de inteligent, destul de cult, destul de conștient de trădările și de viitorul neamului său, ca să înțeleagă că pacea nu poate fi moartea, ci trebuie să fie viața, adică un cont act bilateral, prin care părțile contractante își asigură și și garantează reciproc posibilitatea conviețuirii, a dezvoltării și a împlinirii misiunii istorice. În cazul nostru special pacea nu poate să aibă ca scop final, nici pierrea ungușilor, dar nici a românilor, ci viața amândurora după puterile, munca și aptitudinile fiecăruia.

Până când ni-se va oferi pacea în aceste condiții — și să fim siguri că ni-se va oferi odată! — Noi românii ne vom rămâne credincioși nouă înșine și nu vom sta de vorbă cu ceice ne oferă cealaltă pace, adică renunțarea la lupta pentru drepturile noastre politice-naționale, cari și așa le-am redus la minimul indispensabil pentru viața neamului nostru, și din care nu mai putem ceda nici o iotă!

Orice cunoscător al rapoartelor din Ungaria și al credințelor și aspirațiilor românilor, va recunoaște și va mărturisii că românii așa cugeț și așa vor urma să-și precizeze atitudinea față cu ademinerile de împăcare ce întâmpină și vor mai întâmpina în viitor.

Sânt, adevărat, și între românii din Ungaria oameni nerăbdători, sau decepționați și amărâți de lungile suferințe și de puținul sprijin ce li-s'a dat, de acolo de unde sperau și aveau chiar dreptul să aștepte să le vină; sânt și elemente mai tinere, crescute în școli ungurești și în mentalitate ungurească, cari nu mai înțeleg rostul politicii tradiționale românești, și au convingerea că nu le rămâne românilor altceva de făcut, decât să se pună la cale, ori cum se va putea, cu actualii stăpânitori ai Ungariei, neavând puterea să obțină dela ei mai mult decât aceștia sunt dispuși să le dea; sunt în fine ambițioși și egoiști — și nu ne gândim numai la slugoi și renegații de teapa lui Burdea și Moldovan Gergely — pentru cari favorurile ce li-s'ar acorda lor personal, ar fi egale cu împăcarea românilor. Dar toți aceștia nu sânt decât niște excepțiuni, cari nu pot face altceva decât să confirme regula generală, care este:

Poporul românesc din Ungaria rămâne neclintit credincios politicii sale tradiționale; el nu-și pierde cumpătul, dar nici nu se lasă ademenit de vocile sirenelor. El continuă a respecta drepturile altora, dar cere cu stăruință și neșovăitor și drepturile politice și naționale ce i-se cuvin lui.

El ține să fie considerat ca un element de cultură și de ordine, la răsăritul monarhiei habsburgice și la răsăritul Europei, stând în chip loial și conștient în serviciul culturii sale naționale, pe care se silește din cele mai bune puteri ale sale să o ridice la nivelul culturii europene.

El își indentifică interesele sale de neam cu marile interese ale civilizației europene, al cărei constant și folositor servitor ține să fie; în consecință el și în viitor, ca și în trecut, va căuta să fie de acord cu toți factorii cari reprezintă interesele civilizației europene, și năzuințele sale culturale se va rezema, în prima linie pe puterile și aptitudinile specifice ale neamului său, iar în a doua linie pe acești factori, pe cari provedința i-a destinat să fie conducătorii omenirii pe calea progresului.

Scrisori din București

Dela universitate. — Cursul de deschidere al dlui Pârvan. — Cursul dlui Densușianu. — Dela Teatrul Național. — Concursul pentru bursa Grigorescu.

București 24 Noembrie.

Noul profesor la catedra lui Tocilescu de Istoria veche și epigrafie dela Universitatea din București, d. Pârvan și a ținut luni lecția de deschidere a cursurilor sale, în fața unui numeros public.

D. Pârvan, în prima sa lecțiune arată, că venirea unui profesor nou la o catedră universitară, însemnează un curent nou de idei, a concepție nouă asupra materiei pe care o tratează, astfel stând lucrurile d. Pârvan își espune părerile sale asupra istoriei antice și asupra izvoarelor și metodelui ce trebuie urmat în studii de astfel de natură. Spre deosebire de cei vechi, d. Pârvan declară că va urma metoda *istoriei culturale* propagată cu atât succes de Karl Lamprecht.

Istoria politică este mai mult o istorie de persoane, pe când cea culturală urmărește forț le de înlănțuire ale maselor, ea reprezintă istoria stărilor social-culturale.

Spre a face să se înțeleagă direcția ce o va urma, d. Pârvan spune că punctul său de vedere, fiind al culturii însăși, va urmări viața antică în trăsăturile ei caracteristice, cercetând conceptul hotărârilor în viața clasică, de stat, a cărui evoluție de centralizare duce la imperialism, paralel cu conceptul individualismului, care duce la cosmopolitism. Acestea, puse în legătură cu conceptul geografic, ne vor indica drumul ce trebuie străbătut în istoria culurei antice.

Dela sine se înțelege că metoda istoriei culturale va fi mai mult psihologică.

Cu aceeași metodă se poate studia mai potrivit istoria elină antică. Pentru lecțiile ulterioare d. Pârvan anunță cercetarea naturii culturii antice, principalele forțe morale ale acestei vieți, relațiile culturale și economice și înrămuririle culturale eline asupra acestor popoare,

D. Pârvan amintește că, însemnătatea istoriei antice nu constă numai în exemplele ce le găsim în patriotism, politică și morală, ci și în faptul că anumite elemente etnice sunt încă și astăzi active. Pe de altă parte cunoașterea armoniei și a liniștii clasice ne oferă un puternic, sprijin în viața noastră atât de agitată.

Prin sîrguința și frumoasa sa pregătire precum și prin dragostea de muncă, ce a dovedit-o de mult, d. Pârvan va ajunge de sigur unul dintre cei mai buni profesori ai facultății de litere din București.

Luni și Miercuri și-a ținut lecțiunile de deschidere a cursului de filologie și istoria limbii române d. Ovid Densușianu. D-sa a vorbit despre însemnătatea folclorului în studierea istoriei unei limbi.

În ce privește istoria limbii române, d-sa arată că va face anul acesta istoria limbii române din secolul al 18-lea și începutul secolului al 19-lea. Aceasta este epoca de renaștere a limbii românești. Atunci încep a se împământenii în limba noastră neologismele, dintre cari unele n'au putut rezista, altele s'au păstrat până în ziua de astăzi.

Intru cât au contribuit scriitorii din secolul al 18-lea și al 19-lea la îmbogățirea limbii, aceasta va forma obiectul cercetărilor la seminarul de filologie.

Aseară s'a jucat la Teatrul Național pentru prima oară noua piesă originală a dlui Polizu Micșunești, *Pământul*, cu un succes destul de

frumos. Astă seară se va juca aceeași piesă pentru a doua oară.

După cum se știe, marele pictor Grigorescu a lăsat prin testament suma de 50.000 de lei, pentru crearea unui fond, din venitele cărui să se trimeată în străinătate în fiecare an câte un tânăr absolvent al școlii de bele-arte din București. Bursa se dă prin concurs. Anul trecut s'a ținut ce e drept concurs pentru obținerea acestei burse. Comisiunea examinătoare n'a găsit însă pe nici unul dintre concurenții demni de a i-se acorda bursa.

Anul acesta se ține un nou concurs. Lucrările pentru concurs sânt expuse la ateneu. Sânt unsprezece concurenți, între cari amintesc pe domnii Stoica, Mircescu, Romano și Pompiliu Antonescu, al cărui tablou *Vara la scaldat* este foarte mult apreciat de toți vizitatorii pricepuți în ale picturii.

Correspondent.

Din România.

Petre Ciorogariu. Ni-se scrie din București: Un neobosit pioner al muzicii populare românești Petre Ciorogariu, a fost dus azi, la locașul de vecl. Suflet nobil și înfiacărât de focul sacru al artei muzicale, și-a consacrat mai toată viața pentru răspândirea muzicii românești. Deși nu profesa muzica într'un mod mai intens — fiind profesor de limba română la școala catolică de aci — totuși și-a asigurat un renume prin compozițiile sale corale, din cari vom menționa: »De-ar fi mândra în deal la cruce«, »Auzit am și o știu bine«; ș. a.

Necunoscut până la primul concert al soc. corale »Carmen«, când primul cântec menționat mai sus, răsună supț cupola Ateneului și în scurt timp îl cântau toate societățile corale și toți cântăreții. Acest cântec l-a făcut popular pe Ciorogariu, care însă modest din fire n'a știut să profite din reclama ce se făcea în jurul numelui său și s'a mulțămii ca limbajul muzical român era ascultat cu nesațiu de popor. Succesiv a ocupat în ore libere postul de diriginte al soc. corale »Minerva« și »Funcționarii comerciali« (vechi), unde a pus bazele unei culturi sănătoase a muzicii corale. Însă ce-l va face pe Ciorogariu să fie în amintirea tuturor, va fi prețioasa colecție de »Cântece din Popor« (apărute în Bibl. enciclop. Socec).

Cărticica de mai sus cuprinde o bogată colecție de Cântece de stea, Colinde, Cântece de lume (ușoare), Cântece de dor (doine) și Cântece volnicești.

Toate au melodia lor respectivă cu note muzicale și cu textul original, astfel cum sânt auzite din gura poporului și toate cu caracteristica românului din Ardeal, Banat, Muntenia și Moldova.

Notele muzicale cari sânt atasate textului, sânt ușor de descifrat și cartea indefinitiv este pentru acei cari se interesează de muzica populară românească, o prețioasă comoară. Fără părtenie Ciorogariu a grupat în cărticica lui pe compozitorii: B. Anastasescu, G. Muzicescu, I. Mureșanu, și alți toate coprinse în ea, scrise într'o limbă curat românească și care va face să vibreze inima ori-cărui bun român.

Pe lângă lucrurile menționate mai sus, Ciorogariu a mai scris o serie de coruri școlare și o colecție de melodii din Ardeal (voce și pian), din cari unele au fost cântate la diferite concerte de simpatia cântăreață Matilda Zaboronsky, făcând astfel o operă frumoasă, răspândind mai departe aceste versuri muzicale.

Ne asociem și noi la durerea ce o simțim ne-mângălată sa soție și copilășul nevinovat care a rămas orfan. Deplângem sincer pierderea acestui neprețuit bard muzical al muzicii populare românești, cărui îi se cuvine un loc de frunte în Panteonul muzical al țării noastre.

Prospecte nouă.

Tisza luat în combinație? — Al doilea Chlopy. — Păreri în presa vieneză.

Arad, 25 Noemvre.

Încetul cu încetul atmosfera politică începe să se limpezească. Tainele consiliului de coroană deși până în prezent nu sânt deslușite pe deplin, apar totuși într-o lumină cât se poate de nelăcută pentru guvernul coaliționist.

Zilnic se fac noi combinații, zilnic știrile, ce se confirmă, alungă tot mai afund încercările de salvare ale coaliției scoțind la iveală prospecte noi, sprijinite de combinații tot mai verosimile.

Din partea corespondentului nostru primim următoarele noutăți:

Tisza la Budapesta.

Budapesta, 26 Noemvre. (Dela corespondentul nostru). Astăzi a sosit aci, venind dela moșa sa din Bihor fostul ministru președinte al vechilor liberali Tisza István.

Îndată după sosire a primit în vizită pe premierul Wekerle, cu care a avut o convorbire mai lungă și care a dat anză la o mulțime de combinații. Unii spun, că Wekerle ar fi propus lui Tisza să între cu partidele coalitate în combinație. Alții spun, că Tisza nu e dispus să facă acest lucru, că ar avea de gând să detronizeze coaliția cu ajutorul lui Justh,

Audiența lui Tisza la Împăratul.

Budapesta, 26 Nov. (Dela corespondentul nostru). În cercurile politice de aci se comentează mult audiența ce i-a avea o fostul primministru Ștefan Tisza la Împăratul. Se crede, că M. Sa va face propuneri serioase premier al vechilor liberali.

Sunt și alte versiuni, în urma cărora se spune că audiența contelui Tisza nu poate fi privită ca o deslegare a situației politice. Rolul ce-l va juca dînsul la audiență va fi numai afirmativ.

Wekerle și Tisza la Monarch.

Budapesta, 26 Nov. (Dela corespondentul nostru). Aci s'a lășit vestea, că odată cu contele Tisza va fi primit în audiență și premierul Wekerle. Vestea aceasta a produs senzație. Se crede o încercare de cooperare a coaliției cu liberalii.

Tisza la Viena.

Budapesta, 26 Nov. (Dela corespondentul nostru). Astăzi seară fostul ministru președinte a plecat la Viena, în vederea audienței de mâine.

Al doilea Chlopy.

Budapesta, 26 Nov. (Dela corespondentul nostru). Acum de abia începe să transpire câte o veste dela consiliul de coroană din săptămâna aceasta.

Să spună că M. Sa s'ar fi prezentat înaintea miniștrilor în uniformă de mareșal, încins cu sabia așa cum nu obcinuise altă dată.

După o scurtă introducere rostită în limba germană a citit în ungurește cele zece puncte, — ce le-am dat la timpul său în ziarul nostru, chemate să rezolve criza și a

provocat pe miniștrii să se consulte asupra lor, și să însărcineze pe Wekerle să-i comunice rezultatul.

Toată operația aceasta a durat 5 până la 6 minute, iar după ce a isprăvit a lăsat pe toți membrii guvernului în sala de consiliu și s'a retras.

După o consfătuire de 50 de minute miniștrii s'au înțeles, că primesc punctele, dacă li-se vor da concesiile reduse până la minimul posibil.

Wekerle s'a prezentat apoi la M. Sa cu rezultatul acesta.

M. Sa n'a voit să-l asculte, ci l'a trimis să se înțeleagă cu baronul Aehrenthal asupra condițiilor puse.

Ce rezultat a avut convorbirea lui Wekerle cu ministrul de externe nu se știe încă.

Cert este, că guvernul coaliționist a fost primit de data asta de M. Sa, întocmai ca la 23 Septembrie 1905, când nici n'a vrut să stea de vorbă, ci s'a întors, lăsându-i pur și simplu cu gurile căscate.

Impresia generală este că consiliul de coroană din Marția trecută a însemnat pentru Ungaria al doilea Chlopy.

Presa vieneză asupra crizei.

Viena, 26 Nov. (Dela corespondentul nostru). În articolul său de fond de astăzi »N. Fr. Pr.« se ocupă cu chemarea lui Tisza la Viena și spune, că faptul acesta nu joacă nici un rol în fazele actuale ale crizei.

Prezența în Viena a fostului premier liberal este mai mult o dovadă, că domnia coaliției nu este absolut necesară, ci ea poate fi înlocuită în orice moment, cu alte persoane. Vorbind de concesiile ziarul vienez spune, că nu e cea mai nenorocire acordarea limbii ungurești de serviciu, Împăratul a făcut lucruri cu mult mai grave: A sancționat legi în baza cărora copiii nevârșnici sânt siliiți să învețe o limbă străină de-a lor, în care nu se pot înțelege. Ce e limba de serviciu în armată, față de aceasta lege drastică? se întreabă cu drept cuvânt ziarul vienez.

Singura soluție sănătoasă nu o vede, decât să se cheme la guvern alții, căci guvernul actual e incapabil de a aduce o pace stabilă.

O laudă la adresa românilor.

Viena, 26 Noemvre. (Dela corespondentul nostru). »Reichspost« spune, că în întreaga monarchia numai naționalitățile au fost și au rămas credincioase Împăratului. Cel mai viu document este întreaga istoria românilor din cele mai vechi timpuri până astăzi.

Astfel în secolii trecuți un Horia, un Iancu și alții sânt mărturii neclintite despre credința românilor față de tron și dinastie.

De ce se dă teren liber de șicană unui Apponyi, unui Andrássy și atâtor corifei unguri, când se cunoaște în deajuns credința și îndelețnicirile pacifice ale poporului român față de Împăratul său? Cum o să poată acest popor să continue politica lui tradițională, dacă nu i-se dă nici un ajutor să și poată împlini această dorință?

În astfel de împrejurări, — zice »Reichspost« nu e mirare, că sânt în mijlocul poporului românesc și astfel de elemente, cari se lapadă de credința lor tradițională și se întorc cu fața spre Justh, care e aplecat să le facă o ușurință în viitor.

Ar fi timpul suprem, să se aplece o modalitate — încheie confratele vienez — în baza căreia să se ferească elementele cre-

dincioase împăratului, de a cădea pe o pantă dușmănoasă nouă.

Glasul fraților noștri de suferință.

»Slovensky Tyzdenik« organul fraților noștri slovaci a dat un răspuns foarte potrivit exclamațiilor lui »Vaterland« prin care încerca să atragă și pe Slovaci în curentul politicii social-creștine. Confratele slovac zice:

În cercurile politice se crede, că naționalitățile din Ungaria se pot folosi ca unelte oarbe împotriva Ungariei, fără ca politicianii care caută să încălzească ideea »Gesamtmonarchiei«, să dea acestora (naționalităților) cel mai mic sprijin.

Vremurile din 48, când românii și slovacii au făcut monarchiei servicii atât de însemnate, n'au putut avea pentru naționalități alt rezultat, decât făcându-le să creadă, că în Austria nu le este permis să se încreadă.

La 1867 Viena a încheiat pactul cu oligarhia maghară, lăsând pe seama bietelor naționalități, numai o amară bucatură: legea de naționalități, care nici azi nu se execută, așa slabă cum este.

Din cauza aceasta naționalitățile se văd silite să o rupă odată cu politica veche și să înceapă alta nouă.

Programul vechiu al nostru cuprinde votul universal, egal și secret. Dela 1906 încoace acest program a devenit și al Măjeștii Sale.

Programul acesta a apropiat nu numai naționalitățile între ele, ci a făcut, ca deosebitele naționalități din Ungaria să se alieze împreună cu coroana împotriva coaliției.

Vom sprijini deci coroana în întreprinderea ei, câtă vreme nu vom fi dați uitării.

Sinodul din Blaj.

ȘEDINȚA II.

Un congres mixt al Uniților.

Blaj, 24 Noemvre.

Ședința a doua s'a deschis după amiază la orele patru. Se iau în dezbateră lucrările făcute de comisia a II-a referitoare la seminarul teologic și sistarea cursului bienal.

Părerile asupra acestei chestiuni au fost împărțite. Membrii mai tineri pledau pentru ștergerea cursului bienal, cei mai bătrâni între cari și părintele Daianu, ca oameni practici, spuneau, că și un preot bienalist poate aduce aceleași servicii, ca și un teolog.

Hotărârea asupra acestui punct nu s'a luat încă, fiind la mijloc unele greșeli de formă.

Un punct foarte interesant al ședinței acestela a fost propunerea Excelenței Sale mitropolitului Victor, de a se întruni în vremile acestea de grea cumpănă pentru biserică și școala noastră, reprezentanții preoșimei și ai laicilor într'un congres mixt pentru luarea hotărârilor necesare în afacerile culturale școlastice.

Propunerea aceasta a fost prezentată supt forma unui discurs, care aduce cele mai frumoase laude, destoinicului prelat al românilor uniți.

În vorbirea rostită cu prilejul acesta Excelența Sa a spus, că în împrejurări grele trebuie chemați la sfat și mireni, cari cu mintea lor luminată, încă pot aduce mari foloase bisericii.

Intrucât acest lucru se va încuviința bisericel unite, din partea autorităților să va face, dacă nu Excelența Sa va întruni la o consfătuire intimă și pe laici, volnd în orice caz să aibă și părerea lor.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 26 Noembrie n. 1909.

— **La Reuniunea Femeilor Române din Arad s'au înscris următoarele:**

D-na *Adriana Dr. Ispravnic* Arad, membră fundatoare Cor. 100.—
D-na *Aurora Moldovan* născ. Milovan, Arad, membră pe viață > 40.—
D-na *Sofia Ciorogar* născ. Pavlovici Pecica română, membră pe viață > 40.—

— **Știre personală.** P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp a plecat azi dimineață la Budapesta. Se va reîntoarce Luni.

— **Starea lui Björson.** Ni-se telegrafiază din Paris, că starea lui Björson s'a agravat din nou, intrată, că familia așteaptă din moment în moment desnodământul fatal.

Suveranul Danemarcei și președintele Fallieres s'au interesat ieri de starea ilustrului bolnav și au primit relații de tot pesimiste.

În timpul din urmă se zice, că e în agonie.

— **Cine-i Bagotai Lengyel Kornel?** La întrebarea noastră, publicată într'un număr trecut, că cine-i Bagotai Lengyel Kornel, primim următoarele deslușiri. D. de Bagota e de prin Sătmar. Neprimindu-l în seminarul respectiv în clerul diecezelui, a fost primit în dieceza Lugojului. După absolvirea teologiei, a fost chirotonit și pus de preot în Jitvin, după acela în Gelar, de unde pentru uzură a șezut pe banca criminalilor în Deva. După asta, s'a dus în America, de acolo reîntors a fost dispus la parohia Șuşanovița, de unde l-a scos o dragoste și după cum se vede acum e în Ghilad. Păcat! De soție ține pe o consăngeară de a lui Kossuth Ferencz. Am înțeles acum toate.

— **Catastrofa unor aeronauți nemți.** Ni-se telegrafiază din Fiume, că în apropiere de satul Krasica s'au găsit două cadavre, a căror identificare a fost stabilită prin cărțile de vizită ce s'au aflat în buzunarul lor. Unul era al arhitectului *Hugo Franke* din Frankfurt, celalalt al medicului *Vilhelm Benkmann* din Charlottenburg.

Căutându-se prin prejur s'a dat peste coșul unui balon. Se crede, că cei doi aeronauți au fost surprinși de furtună și se așteptau să moară, căci Benkmann avea ochii legați.

Asupra acestei catastrofe ne vine din Berlin o a doua telegramă în care se spune, că balonul găsit lângă Fiume este german. El a fost urcat Luni trecută la Schmar-gendorf lângă Berlin, cu cei doi nemți în nacelă. Societatea de navigație aeriană era foarte neliniștită, din cauză că nu primise nici o știre despre soarta balonului.

Benkmann era cunoscut ca aeronaut pasionat. El voia să întrecă recordul distanței stabilit la 1902 de francezul Delavaux cu 1900 de km.

Benkmann a făcut până acum o călătorie în Suedia și alta în Rusia unde i-au împușcat cazacii balonul. În anul acesta a luat premiul întâi la concurența din Colonia. El este un fost oficer demisionat în urmă. Studiind chimia a devenit doctor în științe, în urmă inginer. A studiat apoi și

medicina fiind promovată acum câteva luni ca doctor. A ajuns în urmă docent la clinica oftalmologică a spitalului Charité din Berlin.

— **Crima din Viena.** Din Viena primim știrea telegrafică, că cercetându-se scrisul otrăvitorului ofițerilor, cu temele elevilor școlii de război din 1905 s'a constatat o asemănare cu scrisul unui ofițer. De pildă z. și r. g. sânt identice. S'au găsit apoi cutiuțe identice cu cele întrebunțate de otrăvitor. Una dintre cutiuțe a dus urma până la ofițerul al cărui scris se aseamănă cu cel de pe plicuri așa încât se crede cu siguranță, că el este autorul.

Ofițerul acesta e un locotenent polon din provincie. Comisia mixtă civilo-militară prezidată de colonelul Kutschera și de șeful siguranței Stukart a plecat la fața locului pentru a cerceta faptul. Rezultatul este așteptat cu mare nerăbdare.

Probabil, că în cursul nopții va veni telegrama de arestare.

— **Sinuciderea unui căpitan.** Ni-se telegrafiază din Viena; Astăzi s'a sinucis a i căpitanul Teodor Peters din archiva ministerului de război. Publicul consideră sinuciderea aceasta în legătură cu otrăvirile și susține, că dacă nu e vinovat direct poate să fi contribuit involuntar la otrăvire. Descoperindu-se acest lucru s'a împușcat, mai ales că locuiește în arondismentul al 7-lea, în apropierea poștei unde s'au expedit scrisorile. În mod oficial se desminte categoric, spunându-se că suferea de măduva spinării, o boală incurabilă.

— **O comoară prăpădită.** Din Berlin vine știrea că artistul V. Burmestur, celebru violinist englez, pe când voia să intre într'o sală de spectacole și să-și înceapă concertul anunțat, însoțitorul, care-i ducea vioara a scăpat-o din mâni, fărâmiând-o bucățele. Vioara era un prețios exemplar din opera măiestruului Stradivarius și valoarea 200 de mii de mărcii.

— **Un pungaș în tren.** În trenul ce plecase zilele trecute din Szegszárd un om s'a prezentat unui otelier din Előszállás supt numele de Legradi, inspector financiar. În decursul discuției ce se încinsese între ei s'au mai urcat încă două rude de ale otelierului. Necunoscutul i-a poftit pe urmă să treacă într'un vagon de clasa a doua spunând că o să aranjeze el lucrurile cu conductorul. S'au așezat deci cu toții și necunoscutul le-a oferit câte o țigare pe care fumând o a adormit. La câtva timp deșteptându-se a observat că necunoscutul dispăruse. Primul lucru a fost că s'a căutat în buzunări și otelierul a văzut că-i dispăruse portofelul cu cele 2500 cor. ce avea în rînsul. Au anunțat momentan poliția care a și prins pungașul. Căutându-l n'au găsit nimic la el, dar văzând că pungașul nu-și desbracă mânușele i-le au smuls cu sila și aci au și găsit cele 2500 cor. S'a descoperit că pretinsul inspector e un pungaș de protesie.

— **Defraudările în armata rusă.** Acuzațiilor în afacerea defraudărilor la intendentura din Moscova li-s'au făcut perchiiziți la domiciliu. Găsindu-se acte compromițătoare s'au confiscat colonelului Polizkow 170 de mii de ruble, iar amantei colonelului Giess căntăreței Kreloff mai multe briliante și bani.

— **Atragem atențiunea on. preoțimi și a curatoratelor bisericesti asupra anunțului din numărul nostru de azi a firmei Jickely Iosif din Sibiu.**

— **Atragem atențiunea st. negustori, cafegii și ospători asupra anunțului din numărul nostru de azi a fabricii de rum, liguer și cognac a Eleonorei Szilágyi din Cluj.**

— **Cel mai bun loc de târguiești de parfumarii, săpunuri, perii de dinți, prafuri de dinți**

ape de gură, prafuri pentru dame, cremă de obraji, cosmetici, spongii și instrumente de gumă. Toțfelul de instrumente medicale și pentru moașe, la farmacia lui *Burger Frigyes* cu firma: »la un corn« în *Kolozsvár*.

Economie.

Piața grânelor din Arad.

24 Noembrie 1909.

S'a vândut azi:

grâu 100 mm.	14.——14.20
orz 100 mm.	9.10—9.20
ovăs 100 mm	7.——7.10
secară 100 mm	6.70—80
păpușoi 80 mm.	5.50—60

Prețurile sânt socoite în coroane și după 50 k/g.

Burea de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 24 Noembrie 1909.

Prețul cerealelor după 100 kigr. a fost următorul

Orfu nou

De Tisa — — — — —	28 K. 95—30 K. — fil.
Din comitatul Albei — —	28 > 80—29 > 80 <
De Pesta — — — — —	28 > 90—29 > 90 <
Bănățanesc — — — — —	28 < 95—29 > 90 <
De Bacica — — — — —	28 > 60—29 > 80 <
Secară de calitate I. — —	19 > 75—20 > 05 >
Secară de calitate mijlocie	19 > 55—19 > 65 <
Orzul de nutreț, calitate I.	14 > 75—14 > 95 <
Ovăs de calitate I. — — —	15 > 70—16 > — <
Ovăs de calitate a II. — —	15 > 40—15 > 60 <
Cucuruz — — — — —	14 > 80—15 > — <

Poșta administrației.

Vasile Trifa, Mogoș. Am primit 10 cor. abonament până la finea anului 1909.

Nicolae Băru, Otlaca. Am primit 6 cor. abonament până la finea anului 1909.

Z. Popovici, Satulung. Am primit 6 cor. abonament până la finea anului 1909.

Dimitrie Popovici, Budinț. Am primit 11 cor. abonament până la finea anului 1909.

Nicolae Boițiu, Gepiu. Am primit 6 cor. abonament până la finea anului 1909.

Nicolae Baltă, Ciuci. Am primit 6 cor. abonament până la finea anului 1909.

BIBLIOGRAFII.

La **Librăria »Tribunei«** se află de vânzare: *Liturgia Sf-tului Ioan Crisostom* de Nicolae Ștefu, pentru corul școlarilor și cor mixt cu preț redus dela 5 cor. la 3 cor, plus 5 fil. portu postal. Aceasta liturghie e cea mai ușoară și mai frumoasă pentru corurile noastre de băieți și mixte dela sate. Pe lângă toate răspunsurile liturgice mai conține o mulțime de irmoase, procesne și un adaus de cântări naționale.

Redactor responsabil Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și coș.

Dr. Demetriu Mangra,
și-a deschis cancelaria
advocațială în Oradea-mare,
piața Szt.-László Nr. 16. (în edificiul
întru biserica cu lună și banca »Bihoreana«)

Noutăți la modă de gulere și manșete de calitate excelentă

se capătă la WEISMAYR FERENCZ Timișoara, numai la cetate, strada Hunyadi.

Ministerul Finanțelor.
Direcțiunea Comptabilității Generale
a Statului și a Datoriei Publice.
Datoria Publică.

Nr. 112698.

4 Noiembrie 1909.

Publicațiune.

A 42-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortizabilă din 1889 împrumutul-intern de 32,500.000 lei se va efectua în ziua de 1/14 Decembrie 1909 la orele 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri pentru o valoare nominală de Lei 310.600 în proporția următoare:

31 titluri de câte 5.000 Lei	155.000
151 » » » 1.000 »	151.000
46 » » » 100 »	4.600

228 titluri pentru o valoare nominală de Lei 310.600

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen.
a Statului și a Datoriei Publice.
S. Quintescu.

CROITORIE DOMNEASCĂ,

a lui

FARKAS és KORONDI

Cluj—Kolosváros, Utió-u. nr. 3-5.

(Casa Státus).

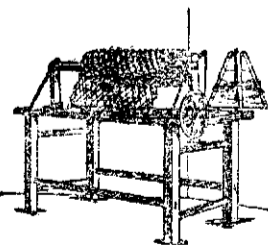
Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că am deschis

o croitorie modernă p. domni

în Cluj, pe str. Utió nr. 3-5, pentru toate corespunzătoare pretenziunilor timpului prezent. — Magazinul nostru e asortat numai cu stoffe veritabile din patrie, engleze, franceze și de Scott. Tendința principală ni-e să dăm croiu bun și execuție elegantă. Când Vă cerem sprijinul, totodată sperăm că pe lângă prețurile moderate cu cari putem face orice emulare, Vă rugăm să faceți o comandă de probă.

Cu stimă:

FARKAS és KORONDI,
croitori pentru domni.

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.

Premiat la 6 expoziții.

Procurati

dela librăria „TRIBUNEI“

Arad, str. Deák Ferencz 20.

„Cantorul Bisericesc“

aranjat de

GEORGE BUJIGANU

învăț. în Deliblata.

Cel mai practic op bisericesc, cea mai bogată antologie a cântărilor bisericești la români.

Indispensabila lui necesitate o documentează iuțala cu care a trecut prima ediție în un an 1000 exemplare.

Opul să extinde pe 444 pag. octav mare, pe 2 coloane, litere latine, tipar roșu-negru. Cuprinde rînduielele tuturor sărbătorilor de peste an, precum și tipul bisericesc Op aprobat de consistor!

Legătură artistică, confecționat la prima compactorie din Budapesta.

Prețul unui exemplar broșat 10 cor. legat în pânză frumos aurit 12 cor. legătură lux 1/2 piele 14 cor. Lux nu se mai află, numai după comanda specială bucata 16 cor. plus porto postal 60 fil.

Fiecare exemplar e provăzut cu scuti-toare (tock).

Intrebuințarea »Cantorului Bis.« dispensează pe toate celelalte cărți bisericești, ca: mineiul, triodul, penticostarul, molitvelnicul etc.

Pe table e gravată sfânta Treime și cei 4 evangeliști, după Smigelschi.

Raritate bisericească, mai 200 exemplare de vânzare.

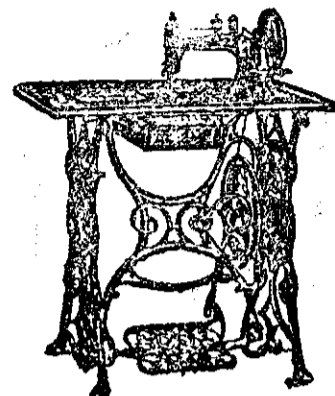
Cel mai frumos dar de sărbători bisericilor și specialiștilor bisericești.

Administrația tipografiei și librăriei „Tribunei“.

STAMM EDE succesor
RESCH FERENCZ,

atelier de mașini de cusut și biciclete
în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin de mașini de cusut PFAFF de toată mărimea și cu prețurile moderate. Mare asortiment de Goarne. Prețurile se pot solvi și în rate.

Gramofoane și Patefoane veritabile, precum și de cele fără diaphazon. Telefon nr. 45.

— Preț curent gratuit. —

Bolezni Károly,

pantofărie pentru bărbați, femei și copii,

Arad, str. Forray
(în casa bisericești gr. ort.)

Ghete gata pentru copii
manufactură proprie.

Am onoare a aviza Onor. public că în pantofăria mea (str. Forray în casa bis. rom.) să pot căpăta ghete pentru copii gata, făcute din cel mai bun material și pe lângă prețuri fixe avantajoase.

Mă angajez mai departe a face la comande și după măsură orice fel de ghete pentru bărbați, femei și copii, dela cele mai simple până la cele mai fine și moderne, din material bun, execuție frumoasă și pe lângă cele mai avantajoase prețuri posibile.

Pregătesc repede și punctual tot felul de căpătări și tălpălituri.

Martin Droszt

lemnărie de mori și edificii.

Biserica-Albă, (Fehértöplom) str. Petöfi nr. 63.

Se recomandă pentru lucrări de mori

și de edificii cari cad în bransa lui, d. e.

Construcție și reconstrucție de mori de apă, aburi și cu motor, mori înalte, semi înalte și plane, mai departe tot felul de montări complete de curățit, mașini de cernut și mașini automate pentru amestecarea făinei etc. se săvârșesc prompt și corespunzător tuturor împrejurărilor.

Se primesc tot felul de mașini usate pentru renovare și reconstrucție. Tot asemenea se primesc lucrări de construcțiuni, aranjarea locuințelor, a prăvăliilor, biurourilor și școlilor cu prețuri favorabile.

La dorință trimite desemnuri de plan și proiect — — — — — de buget. — — — — —

Nou atelier de fotografiat în Cluj,

Kolozsvár, Mátyás Király-tér 25.

Lângă apotheca lui Hintz.

Am onoare a aduce la plăcută cunoștință on. public, că mi-am deschis nou atelier de fotografiat în piața Mátyás Király 26 și e aranjat după recerintele timpului modern, provăzut cu cele mai noi mașinării, stă la dispoziția on. public. — În atelier se pregătesc fotografii protalbin, lăzii și matt, — chipuri de platin, aquarel, pigment și argint brom. — Recomand în deosebi specialele mele fotografii de copii, pentru cari la expoziția regnicolară am fost distins cu medalia de aur. — De altceam pregătesc și tablouri, grupe etc. în execuțiile cele mai noi și moderne.

Atelierul e deschis și în duminică și sărbători.

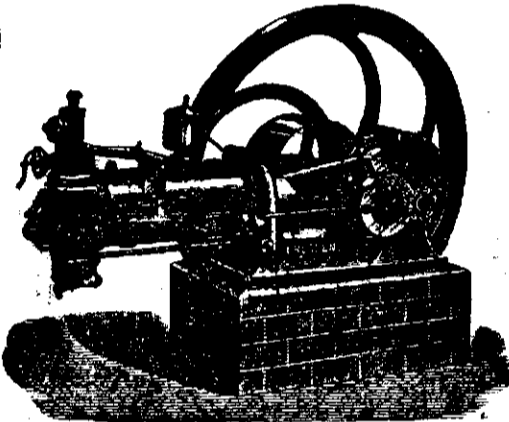
Cu deosebire stimă:

Csizhegyi Sándor, fotograf.

Prima firmă de motoare sudungară.

SCHMEREK și SZABÓ

Temesvár-Józsefváros, Bonház-u. 14.

Recomandă motoare manate cu uleu brut, benzin și cu gaz de prima calitate, precum și orice artelii tehnice uleiuri, instrumente și mașini. Primește instalațiile de mori pentru măcinat. — Atelier de reparat propriu —

Catalog de prețuri se trimite gratuit și francat.

Grosz Nagy Ferencz,

farmacia : : Debreczen : : farmacia : :
ciot. : : Arany egyszaru.

Numai există renumă!

Cine vrea să scape de ori-ce soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul

Balzam Regesc

(Király Balzsam) al cărui efect vindecător e recunoscut de medici 1 sticlă mare 2.65 Cor. cu îndrumare, 3 sticle mari 6.65 Cor. cu îndrumare, porto-franco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai bun medicament.

Najcsárdi Balzsamgyár.

MUSTAȚA E FRUMOASA

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSÁG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materii nenusuroasă. Efectul se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 30 fill. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2.15 Cor. Cu rambursă gratis.

Medicament pentru văpsirea părului.

in culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața să aibă culoarea ce o dorește. Nu însă spreț pe părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

● Artefactele de Granit ●
● și peatră de Var. ●

Knott József, Majdán.

● Prima fabrică Lugoșană de Cement și ●
● Intreprindere pentru lucrări de Beton. ●

● Intreprinzător de clădire. ●

● Telefon nr. 119. ●

● Cancelaria Fabricii de Cement și clădire: ●

LUGOȘ, str. Buziașului, vis-à-vis de casa vamei.

● Artefactele mele sunt aranjate cu ●
● cele mai nouă mașini sfărâtoare, ●
● prelucrătoare și lustruitoare de ●
● peatră și întreprind ori-ce lucrări ●
● de pietrărie în granit sau în ●
● piatră de var. Pe comande furnizez ●
● în cel mai scurt timp pietrii și lespezi ●
● de peatră prelucrate. Lucrări de ●
● sculptorie se pregătesc după desemu- ●
● nuri cu cea mai mare punctualitate. ●
● Furnizez: bolovan, peatră cloplită, ●
● prund de granit și sfărîmături de ●
● granit pentru prunduire de drum, ●
● precum și la tot felul de lucruri de par- ●
● dositor, pietrii de acoperit și mărginit. ●

Zinti János
Budapest-IV. Ürökvész-79.
atelier de pic-
tură de sticlă

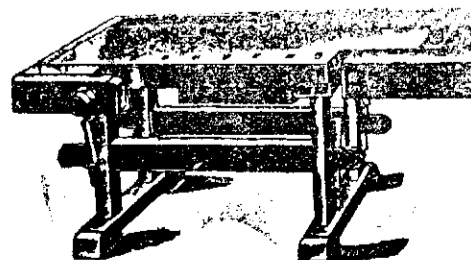
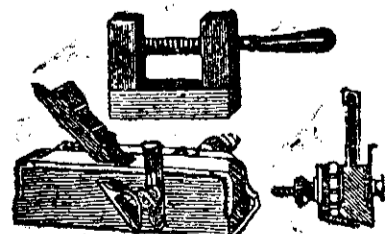
Imi lau îndrăzneala a atrage aten-
țiunea on. public asupra atelierului
meu de pictură de sticlă.
Ca specialist fac geamuri de biserică,
verande de lux pe sticlă pentru saloane,
Mai departe plumbuit de artă, gra-
vuri pe sticlă și rame de aramă, pre-
cum și alte obiecte în bransa aceasta.

VENZEL GYÖRGY,

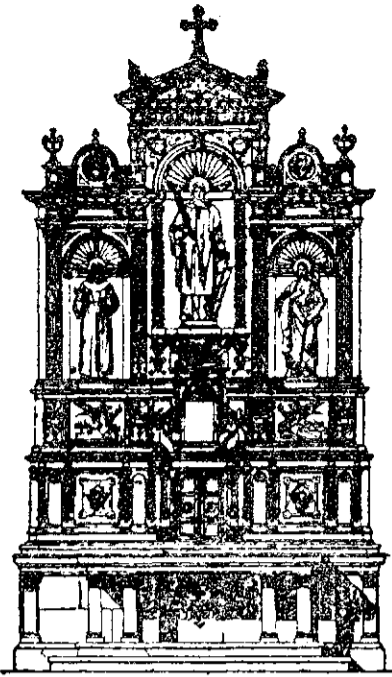
fabrică de lemnării în
Zelden — (Feketehalom).

Unealta bună e jumătate lucru!

Se fabrică lavițe pentru gîlul, din cel mai bun material de lemn și l-ma de fier, mai departe cele mai bune roabe pentru săpător și căratul petrișului, pe lângă garanție, fiecare bucată să vinde cu cel mai moderat preț.

Cei cari cer cu provocare la ziarul »Tribuna« primesc Catalogul de prețuri gratuit și porto franco. Comandele din provincie se efectuează prompt și conștiințios.

Cel mai mare institut de industrie artistică bis. din Ungaria.

Lewisch Robert

sculptor și arhitect de altare

Szombathely.

Face tot felul de mobilier de biserică, așa ca:

Iconostase și altare — statul de piatră și lemn — amvoane și scaune de spovedanie — sierați Domnului, grotă Mariei de Lour — cristelnițe, icoane de stațiune — sculptură în relief sau pictură — străni — pictură de biserică și altare.

Renovează în stil altare vechi, amvoane și statul, aurește și marmorează. Preț-curent, proiect de buget și planuri gratis. Dacă sunt chemat pentru examinarea lucrului, mă duc ori-unde pe cheltuiala mea proprie.

BERBERSZKI MIKLOS

pantofar

Nagybecskerek, Józsefherceg ut 5.

Recomandă pe lângă preț moderat tot felul de ghete și pantofi pregătiți din piele neagră și colorată, precum și din din catifea și plüss.

Preț-curent se trimite gratis-franco. — Neguțătorii se bucură de favoruri deosebite.

Este foarte importantă

pentru bolnavi și reconvașcenți folosirea excelentului întăritor de mușchi și oase

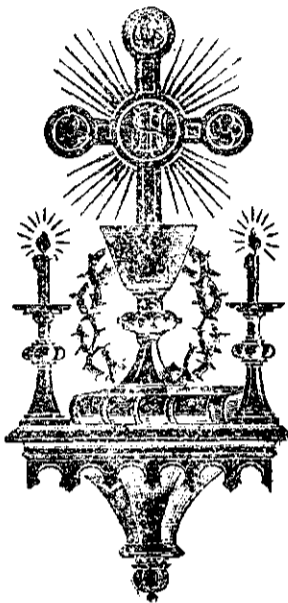
pesmetul nutritiv Tropon (Tropon Nähr-Zwieback)

pregătit din albuș de ou. —

— Se află de vânzare la: —

FRIEDRICH SCHIEB
Sibiu — Nagyszeben

— Elisabethgasse Nr. 12. —

JOSIF JICKELI

SIBIU, str. Cisnădiei Nr. 47.

Telefon Nr. 190.

neguțorie pentru articli de sticlă, porcelan și metal; fărurii și bilde înflorate, rame pentru icoane, globuri și lămpi, oglinzi țigle de sticlă.

Recomandă scule bisericești:

Cupă și vas de botez; Potire argintate pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfeșnice de altar; Candelabre.

Ieftin de tot: **Candelabru aurit** pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K. 43. Catalog gratis și franco.

Decorat cu medalie de Argint la Expoziția Română, București 1906.

Onorat Cler român!

Am onoare a aduce la cunoștința mult onoratului Cler Român că, la cererea mai multor domni preoți, cari din inimă curată doresc sprijinirea meseriașilor români, mi-am provăzut subscrișul, depozitul meu cu tot felul de

• Pălării preoțești •

pe cari la comandă, le trimet ori și unde pe lângă prețurile cele mai convenabile. În deosebi recomand modelul nou de pălării de mătase (păroase) făcut de mine după gustul dlui Dr. Miron E. Cristea, care model prinde bine ori ce față. Cu permisiunea Domniei Sale l-am și numit

„Model Dr. Cristea“.

Este frumos, elegant și de sigur va satisface gustului fiecărui Domn preot acest dragălaș model.

Tot odată face cunost Onor. Cler Român, că acest adevăratul „Model Dr. Cristea“ numai la mine se poate procura, căci nici nu le este permis la alte firme al face acest model ci numai mie singur, cumpărând dela alte firme străine aceste pălării va fi numai imitații atât în calitate cât și în format. **Prețul 9 cor. 40 fil.**

Pălării preoțești linse calitate fină 7 cor. Cutia și porto 1 cor. 20 fil., trimit ori și unde cu rambursă sau primind banii înainte, neconvenindu-i vreunui domn preot, pălăria primită se poate înapoia, și momentan restitui paralele.

Fesuri preoțești pentru iarnă, prețul 5 cor.

În speranță că onor. Cler Român va da sprijinul cuvenit unicului pălărier român, și va cumpăra mai bucurat dela firmă română ca dela firme străine, semnez

Cu deosebită stimă:

A. Meșotă,
pălărier român.

Brașov, str. Orfană 3.

BENEDEK SÁNDOR orologier și giuvaergiu

Gluj—Koložsvár, Wesseléni M.-ut nr. 13. (Lângă banca „Coroana“.)

Își recomandă asortimentul bogat de oroloage și giuvergicale cu prețuri foarte avantajoase și lucrato în cel mai fin sistem. Obiecte de salon de argint veritabil și argint de China în mare asortiment; tacămurii de masă din argint se pregătesc după prețul curent de zi. **Oroloage** veritabile „Omega“ pe lângă garanție de 10 ani. Serviciu prompt și sol d. Prețurile cele mai moderate.

Acel cari cer cu provocare la ziarul „Tribuna“ primesc **catalogul gratuit** și porto-franco acasă.

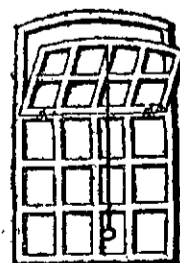
Comandele din provincie se efectuează prompt și conștientos.

GEORG MÜLL & BRUDER,

lăcătar mașinist și de edificii în ZEIDEN — FEKETEHALOM.

(Lângă Brașov).

Avem un atelier bogat asortat și pe care l-am instalat conform cerințelor moderne și l-am înzestrat cu puteri excelente de muncă. Primesc orice el de construcții aparținătoare acestei branșe, precum: tot-felul de lucrări de edificii, portaluri schele și gratii de fer, îngrădiri de fer la coridoare, și balcoane, geamlăcuri, uși ferestrii de fier, îngrădiri de fier la morminturi, fântini săritoare și ori-ce lucrări de fier și de bas-relief. Apoi executăm tot-felul de îngrădiri cu sîrmă, saltele de sîrmă la pat (madrături), și primim spre renovare tot felul de mașinării economice, executate prompt, perfect, estetic și cu prețurile cele mai moderate.

Tot felul de mașinării economice de la noi se pot procura în cele mai avantajoase condițiuni.

Comandele din provincie se execută prompt.

